

umuligt at sige, hvorledes denne Lov netop skal oversættes i den enkelte Finantslov, for at der kan have en utvivlsom Hjemmel til en fuldstændig Gjennemførelse af den paagjældende Lov. Dette er et Spørgsmaal, som i det enkelte Tilfælde maa belyses fra det almindelige konstitutionelle Synspunkt, som jeg her kortelig har paapeget, saaledes at man bestemt og nøie undersøger den enkelte Lovs Forhold til Finantsloven. I saa Henseende kunne Lovene nu naturligvis skrives paa en høist forskjellig Maade. I visse Tilfælde har Loven f. Ex. været saaledes affattet, at Afgjørelsen har været lagt i Regjeringens Haand, saaledes at Regjeringen, naar den havde truffet en Afgjørelse, i Henhold til Loven ogsaa var fuldt berettiget til at fordrø, at denne Afgjørelse fik sit tilsvarende Udtryk paa Finantsloven. Som Exempel herpaa vil jeg nævne de tidligere større Sernbanelove af 1857 og 1861; navnlig var jo Sernbaneloven af 1861 affattet meget bestemt i saa Henseende. Denne Lov lagde den hele Afgjørelse indenfor de ved Loven givne Grændser i Regjeringens Haand, idet det udtrykkelig deri blev sagt, at „det Tidsløb og den Rækkefølge, hvori de her omhandlede Sernbaner blive at fuldføre, forbeholdes det Regjeringen at bestemme“. Kun blev det i Anerkjendelsen af Rigtigheden af den Tanke, som var nedlagt i Sernbaneloven af 4de Marts 1857, tilføjet: „Først bliver Banen fra Venøbugten til Aarhus og Randers at fuldføre“. Vilde vi derimod tage et andet Exempel, hvor Forholdet kan blive lige det Modsatte, saa vil jeg sige, at det vilde være et saadant, hvor der var Spørgsmaal om et Arbejde, hvis Udførelse i selve Loven var henført til det enkelte Nar, for hvilket Udgiften tillige bevilgedes, hvor Loven ikke blot indeholdt en Bemyndigelse, men udtrykkelig paalagde Regjeringen en Forpligtelse. Thi saaledes kan Loven naturligvis være affattet. Om det er rigtigt i paakommende Tilfælde at opstille Forskriften paa den Maade, at der gives Regjeringen en Bemyndigelse, eller saaledes, at der siges, at Arbejdet skal udføres, det er en Sag for sig; men, dersom der er udkommet en Lov, som gaar ud paa, at det og det Arbejde skal udføres i det og det Nar for den

og den Sum, saa skal naturligvis Summen opføres paa Finantsloven, og saa skal Arbejdet udføres i Henhold til den særlige Lov, i Overensstemmelse med denne særlige Lov og Finantsloven. Hvor Loven derimod vel ikke har lagt hele Sagen i Regjeringens Haand, men heller ikke er givet for et enkelt bestemt Nar, der foreligger der et langt mere sammensat Spørgsmaal, som maa belyses og bedømmes i hvert enkelt Tilfælde, Alt efter de særlige Forhold, som derved komme i Betragtning. Det vil vistnok i Reglen vise sig, at man med Hensyn til saadanne Foranstaltninger, som gaa ud over et enkelt Nar, ikke let kommer til noget bindende Resultat ad den formelle Rettsvei, men at Løsningen i Reglen maa blive afhængig af nærmere Forhandling og Overenskomst mellem Rigsdagen og Regjeringen. Saa snart Loven strækker sig over en længere Tidsrække og derhos ikke saaledes som Sernbaneloven af 1861 tillige forud paa en bindende Maade har lagt hele Afgjørelsen i Regjeringens Haand, saa vil det, som sagt, vistnok i Reglen vise sig, at man ikke let kommer igjennem ad den rent formelle Rettsvei, men at det Naturlige vil være en gjensidig Kompens, som fremgaar af fortsatte Forhandlinger mellem Regjeringen og Repræsentationen. Det er imidlertid ikke dette enkelte eller denne enkelte Slags Tilfælde, som det har været mig magtpaaliggende her at komme ind paa. Det er kun det almindelige Synspunkt, som jeg har ønsket at fremhæve overfor de Udtalelser, som fremkom i gaar haade med Hensyn til Indtægts- og Udgiftsbevillinger, og som efter min fulde Overbevisning vare aldeles uholdbare overfor Grundlovens klare Bud.

Formanden: Den 4de Landssthingsmand for 2den Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Hassel: Jeg tror, at mine Uttringer i gaar ikke vilde have været saa gruopvækkende for den høitærede Minister, som han fandt, at de vare, hvis han havde erindret, at jeg ikke havde talt om Udgifter ganske i Almindelighed, men om Udgifter til Foranstaltninger, som vare blevne aftalte mellem Rigsdagen